

Biuletyn Polonistyczny

28.12.2019

Instytut naukowy

Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej

Miejscowość: Vilnius

Instytucja macierzysta:

Adres: Vilnius, ul. T. Ševčenkos 31-212,

Pierwsza powojenna polonistyka w Wilnie założona w 1961 r. Obecnie są w niej realizowane 4-letnie polonistyczne studia pierwszego stopnia.

Lata działalności, twórcy ośrodka, skład osobowy.

W r. 1961 w Wileńskim Państwowym Instytucie Pedagogicznym została założona pierwsza powojenna polonistyka w Wilnie. Założycielem był historyk, Polak pochodzący z Białorusi – prof. Włodzimierz Czeczot. Pierwsza grupa polonistów mury uczelni opuściła w 1964 r. Od tego czasu wykształcenie polonistyczne otrzymało tu prawie 2 tys. osób.

Katedra Języka i Literatury Polskiej (od 2009 r. – Katedra Filologii Polskiej i Dydaktyki, od 2011 r. – Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej) funkcjonowała kolejno w składzie różnych wydziałów, m.in. Wydziału Języków Obcych, Wydziału Sławistyki, Wydziału Filologicznego. Zmieniała się też nazwa uczelni: od 1992 r. – Wileński Uniwersytet Pedagogiczny, od 2011 r. – Litewski Uniwersytet Edukologiczny, który w roku 2018 r. przestał istnieć i w ramach reformy szkolnictwa wyższego został filią Uniwersytetu Witolda Wielkiego. Funkcję kierownika katedry (a następnie centrum) pełnili w różnych okresach Anna Kaupuž, Genadiusz Rakitski, Maria Niedźwiecka, Halina Turkiewicz, Irena Masojć, Henryka Sokołowska.

Studia polonistyczne o profilu pedagogicznym są obecnie kontynuowane w Wilnie w Akademii Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego, gdzie w 2019 r. zostało reaktywowane Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej. Studia polonistyczne realizują następujący pracownicy, głównie wychowankowie tejże polonistyki (w większości stopnie naukowe zdobyli na uniwersytetach w Polsce):

Prof. dr hab. Andrzej Baranow

Doc. dr Barbara Dwilewicz

Doc. dr Irena Masojć

Doc. dr Romuald Naruniec

Doc. dr Henryka Sokołowska

Doc. dr Krystyna Syrnicka

Doc. dr Halina Turkiewicz

Dr Józef Szostakowski (pracownik emerytowany, godziny na zlecenie).

Działalność dydaktyczna.

W pierwszym okresie istnienia realizowano programy studiów o dwu specjalnościach. Jako dodatkowy kierunek dla studentów polonistyki był w swoim czasie np. język rosyjski, historia, geografia, biologia, plastyka, informatyka, język litewski i in. Studia takie trwały pięć lat. Praktyka studiów dwukierunkowych przetrwała aż do reformy szkolnictwa wyższego w 1992 r. Od 1992 r. realizowano dwustopniowe studia polonistyczne: 4-letnie bakalarskie (tj. licencjackie) oraz 2-letnie magisterskie (jedyne na Litwie). W ciągu 20 lat powstało 113 prac magisterskich (87 z zakresu historii literatury, 26 - z językoznawstwa), które głównie dotyczyły tematyki specyficznych treści regionalnych oraz polsko-litewskich związków językowych, literackich i kulturowych. W 2014 r. zamknięto studia magisterskie z filologii polskiej. Obecnie realizowane są 4-letnie polonistyczne studia pierwszego stopnia, reprezentują one w zasadzie klasyczny model studiów polonistycznych, dodatkowo ze specjalizacją nauczycielską.

Działalność naukowa.

Zainteresowania naukowe polonistów wileńskich skupiają się wokół kilku problemów badawczych: literatura i kultura regionalna dawniej oraz dziś; polska literatura i kultura w aspekcie komparatystycznym; funkcjonowanie języka w środowisku wielojęzycznym i wielokulturowym; badania leksykalne w ujęciu kontrastywnym. Od 2007 r. katedra organizuje międzynarodowe konferencje naukowe o charakterze interdyscyplinarnym z cyklu „Tożsamość na styku kultur” (2007, 2010, 2014, 2019). Od 2015 r. we współpracy z Uniwersytetem w Białymstoku są organizowane międzynarodowe konferencje naukowe o polsko-litewskich związkach literackich i kulturowych „Z problemów bilingwizmu i wielokulturowości” (2015, 2018, 2019).

Słowa kluczowe: polonistyka, Litwa, Wilno